

Základní škola a mateřská škola Svitavy-Lačnov

**Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání**

Modrá školka

*platnost od 1. 9. 2009
aktualizace 31. 8. 2017*

Obsah

1. Identifikační údaj	4
1.1. <i>Název vzdělávacího programu</i>	4
1.2. <i>Překladatel</i>	4
1.3. <i>Zřizovatel</i>	4
1.4. <i>Platnost dokumentu</i>	4
2. Obecná charakteristika školy	5
2.1. <i>Charakteristika školy</i>	5
2.2. <i>Personální obsazení</i>	5
3. Podmínky vzdělávání	6
3.1. <i>Věcné podmínky</i>	6
3.2. <i>Životospráva</i>	6
3.3. <i>Psychosociální podmínky</i>	7
3.4. <i>Organizace</i>	8
3.5. <i>Řízení mateřské školy</i>	9
3.6. <i>Personální a pedagogické zajištění</i>	9
3.7. <i>Spoluúčast rodičů</i>	10
4. Organizace vzdělávání	11
4.1. <i>Vnitřní uspořádání školy</i>	11
4.2. <i>Kritéria přijímání dětí do MŠ</i>	11
4.3. <i>Charakteristika jednotlivých tříd</i>	11
5. Charakteristika vzdělávacího obsahu	12
5.1. <i>Pojetí předškolního vzdělávání</i>	12
5.2. <i>Cíle předškolního vzdělávání</i>	12
5.2.1. <i>Rámcové cíle</i>	12
5.2.2. <i>Klíčové kompetence</i>	13
5.2.3. <i>Dílčí cíle školní vzdělávací činnosti</i>	16
5.2.4. <i>Vzdělávací nabídka</i>	16
5.2.5. <i>Pravidla pro plánování</i>	21
5.3. <i>Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce</i>	22
5.4. <i>Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami</i>	23
5.5. <i>Vzdělávání dětí mimořádně nadaných</i>	23
5.6. <i>Vzdělávání dětí od dvou do tří let</i>	24
5.6.1. <i>Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let</i>	24
6. Vzdělávací obsah	25
6.1. <i>Integrovaný blok č. 1 – Podzim vchází do dveří</i>	25
6.1.1. <i>Cíl a charakteristika</i>	25
6.1.2. <i>Možná témata k integrovanému bloku</i>	25
6.1.3. <i>Klíčové kompetence</i>	26
6.1.4. <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	27
6.1.5. <i>Očekávané výstupy</i>	28
6.1.6. <i>Nabídka činností</i>	30
6.2. <i>Integrovaný blok č. 2 – Hurá, zima už je tu</i>	31
6.2.1. <i>Cíl a charakteristika</i>	31
6.2.2. <i>Možná témata k integrovanému bloku</i>	32

6.2.3. Klíčové kompetence	32
6.2.4. Dílčí vzdělávací cíle	33
6.2.5. Očekávané výstupy	34
6.2.6. Nabídka činností	36
6.3. Integrovaný blok č. 3 – Tráva roste, zelená se	37
6.3.1. Cíl a charakteristika	37
6.3.2. Možná témata k integrovanému bloku	37
6.3.3. Klíčové kompetence	38
6.3.4. Dílčí vzdělávací cíle	39
6.3.5. Očekávané výstupy	39
6.3.6. Nabídka činností	40
6.4. Integrovaný blok č. 4 – Sluníčko, sluníčko, popojdi maličko	41
6.4.1. Cíl a charakteristika	41
6.4.2. Možná témata k integrovanému bloku	42
6.4.3. Klíčové kompetence	42
6.4.4. Dílčí vzdělávací cíle	43
6.4.5. Očekávané výstupy	44
6.4.6. Nabídka činností	45
7. Evaluační systém	47
7.1. Pravidlo pro vnitřní evaluaci a hodnocení	47
7.1.1. Předměty hodnocení školy	47
7.1.2. Prostředky hodnocení	48
7.1.3. Časový plán hodnocení	49
Příloha č. 1 Hodnotící list tématu	
Příloha č. 2 Hodnocení integrovaného bloku	
Příloha č. 3 Desatero pro rodiče dětí předškolního věku	

1 Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Modrá školka

1.2 Předkladatel

Název: **Základní škola a mateřská škola Svitavy-Lačnov,
příspěvková organizace**
Sídlo: Zadní 50, 568 02 Svitavy
Ředitelka školy: Mgr. Radoslava Renzová, DiS.
IČ: 70 99 29 83
REDIZO: 600 100 316
IZO: 002 067 481
Telefon: 736 629 432
E-mail: zslacnov@svitavy.cz
Web: www.zslacnov.svitavy.cz

1.3 Zřizovatel

Název: **Statutární město Svitavy**
Sídlo: T.G.M., 568 02 Svitavy
Starosta: Mgr. David Šimek
Telefon: 545 128 211
Fax: 545 128 212
E-mail: info@svitavy.cz
Web: www.svitavy.cz

1.4 Platnost dokumentu

od 1. 9. 2009
aktualizace 31. 8. 2017

Kontaktní osoba:

Mgr. Radoslava Renzová, DiS.
ředitelka školy

[Sem zadejte text.]

2 Obecná charakteristika školy

2.1. Charakteristika školy

Mateřská škola je od školního roku 2009/2010 součástí vzdělávací instituce Základní škola a mateřská škola Svitavy – Lačnov. Základní škola má svůj ŠVP sestaven samostatně.

Počet dětí MŠ:	32	
MŠ sdružuje	mateřskou školu	(kapacita 32 dětí)
	školní jídelnu	

Mateřská škola Svitavy – Lačnov se nachází ve vilce na okraji města. Jedná se o školu rodinného typu s malou kapacitou dětí.

Školní budova prošla rekonstrukcí, takže nabízí příjemné a vyhovující prostředí pro děti i pracovníky školy i pro volnočasové aktivity dětí. Ke škole patří hojně využívaná zahrada s prolézačkami. Součástí této zahrady je i předzahrádka, která slouží k rozvoji pěstitelských dovedností. V okolí mateřské školy jsou louky, pole, lesy, rybníky, cyklostezka a dětské hřiště – ideální místa pro výchovné, vzdělávací i relaxační vycházky.

Budova mateřské školy je dvoupodlažní. Nahoře je velká herna a hygienické zázemí. Část herny slouží v odpoledních hodinách k odpočinku dětí na lůžku. Dole se nachází menší herna (část slouží také jako jídelna), hygienické zázemí, šatny a kuchyň. Menší herna spolu s jídelnou slouží v odpoledních hodinách jako třída pro předškolní přípravu dětí, je zde umístěna i interaktivní tabule.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin apod.).

Spojením mateřské školy a základní školy vzniklo vhodné vzdělávací prostředí pro děti od dvou do deseti až jedenácti let, kde pracujeme se společnou filozofií respektujícího přístupu s prvky alternativních pedagogik.

2.2 Personální obsazení:

V mateřské škole trvale pracuje ředitelka Mgr. Radoslava Renzová, DiS., s kvalifikací, učitelky Lenka Trávníčková, s kvalifikací (Soukromá střední škola pedagogiky a sociálních služeb, s.r.o. v Obratani, obor předškolní pedagogika); Bc. Lucie Odehnalová, DiS., s kvalifikací (vystudovala PdF MU Brno, obor předškolní pedagogika). Z různých projektů se snažíme rozšířit tým pracující s dětmi o asistenty. Ti se však po skončení projektů mění. V tomto školním roce je v mateřské škole jako asistentka pedagoga Květoslava Krátká.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

- Mateřská škola má dostatečně velké prostory (podlahová plocha i objem vzduchu atd. dle příslušného předpisu) a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.
- Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.
- Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno.
- Díky evropským projektům máme množství didaktických a technických pomůcek – montessori pomůcky, hry rozvíjející smysly, hlavolamy, stavebnice, interaktivní tabuli s výukovými programy.
- Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi.
- Děti se sami svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem přístupné a mohli, je shlédnout i jejich rodiče.
- Škola má k dispozici relaxační koutky.
- Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada a hřiště. Tyto prostory jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity.
- Na zahradě je k dispozici úschovna venkovních hraček. Na tuto úschovnu hraček navazuje řemeslná dílna, kterou děti využívají v rámci pěstitelských a řemeslných činností.
- Děti mají k dispozici i terénní elektrické auto JohnDeer.
- Prostory pro další pedagogické a nepedagogické pracovníky školy jsou vybavené účelným zařízením.
- V budově je zajištěno připojení k internetu prostřednictvím wifi.
- K dispozici máme 3 notebooky, 1 dataprojektor, 1 interaktivní tabule, 1 tiskárna, 1 tiskárna včetně scanneru a kopírky, 1 fotoaparát, 1 magnetofon
- Občas využíváme i nově vybudovaného zázemí v lese (maringotka, posezení, WC), kde se věnujeme lesní pedagogice a prvky lesní školky.

3.2 Životaspráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Je nepřijatelné násilně nutit děti do jídla.

[Sem zadejte text.]

- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (aby např. rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy apod.).
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. K pobytu venku využíváme zahradu, les, louku, cyklostezku v bezprostředním okolí, dětské hřiště v Lačnově, okolí rybníka, sledování komínu s čapím hnízdem, lesní centrum, návštěvy farem a podnikatelů v blízkém okolí aj.
- Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy.
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku apod.). Donucovat děti ke spánku na lůžku je nepřijatelné.
- Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

- Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. K vyhodnocování klimatu používáme pravidelný dotazník.
- Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci. Formu adaptace volíme po dohodě s rodiči.
- Učitelé respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace. Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem.
- Učitelé jsou opakovaně proškolení mimo jiné v programu Respektovat a být respektován. Jeho zásady uplatňují jak v komunikaci, tak při řešení problémových situací s dětmi i rodiči.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné. Respektující přístup se snažíme vstřípit i dětem mezi sebou. Děti si v září tvoří svoje pravidla školky, která důsledně dodržujeme. Toleranci ve vztazích podporujeme například i v multikulturním tématu Barevná zeměkoule.
- Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.
- Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.
- Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoli komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřijatelná.

[Sem zadejte text.]

- Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. Nabídku činností mohou využít i nejmenší děti s pomocí učitelky, asistentky pedagoga. Činnosti jsou dětem s různým věkem přizpůsobeny.
- Učitelé se vyhýbají negativním slovním komentářům a podporují děti v samostatných pokusech, jsou uznalí, dostatečně oceňují a vyhodnocují konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reagují pozitivním oceněním, vyvarují se paušálních pochval stejně jako odsudků.
- Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě.
- Učitelé se programově věnují neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem. Jsou proškoleni v prevenci šikany a sociálně patologických jevů.

3.4 Organizace

- Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.
- Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.
- Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.
- Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.
- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky.
- Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě. Naopak, děti jsou většinu dne 9:00 – 14:00 rozděleny na dvě skupiny, každá se svou učitelkou. Učitelům pomáhá asistentka pedagoga.

[Sem zadejte text.]

3.5 Řízení mateřské školy

- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.
- Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.
- Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.
- Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.
- Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.
- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, i jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí. Při komunikaci s rodinami nám pomáhá Pedagogicko-psychologická poradna ve Svitavách, Poradna pro rodinu ve Svitavách, Středisko výchovné péče Alfa ve Svitavách, ale využíváme i pomoci školního poradenského pracoviště ZŠ Lačnov – psycholog, speciální pedagog a koordinátor inkluze.
- Školka se školou společně organizují akce pro děti, rodiče a veřejnost. Škola společně se školkou připravují projekt Spokojený školák, kdy po zápise do školy předškoláci pravidelně navštěvují výuku.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

- Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci.
- Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.
- Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Důraz klademe na vzdělávání v respektujícím přístupu, efektivní komunikaci, prevenci šikany, řešení problémových situací, speciální pedagogice.
- Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů, vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.
- Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče. Díky evropským projektům a projektům zaměstnávání si mohou pedagogové dělit děti na menší skupiny s pomocí asistentů.

[Sem zadejte text.]

- Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den.
- Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).

3.7 Spoluúčast rodičů

- Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.
- Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, dle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Na začátku každého měsíce obdrží rodiče leták o připravovaných aktivitách. Ten je zároveň vyvěšen na webu školy. Projevili rodiče zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.
- Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Na konci každého pololetí rodiče obdrží slovní hodnocení dítěte. Pedagogové se s rodiči domlouvají o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.
- Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Pro rodiče je k dispozici Modrá poradna.

4 Organizace vzdělávání

4.1 Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd

Mateřskou školu navštěvuje 32 dětí ve věku od 2 do 7 let. Školka otvírá v 7:00. Ve velké herně si děti s jednou učitelkou vybírají z nabídky aktivit ke konkrétnímu tématu nebo spontánní hře. Po rozsvícení a dopolední svačině se děti rozdělí do dvou tříd, kde probíhají spontánní činnosti, pohybové aktivity, individuální, skupinová i frontální práce s dětmi (viz. organizace dne). V 9:30 odchází II. třída na pobyt venku a I. třída ji následuje v 10 hodin. Po pobytu venku děti odchází na oběd – I. třída v 11. 30 a II. třída ve 12 hodin. Po obědě se děti rozdělí na ty, které vyžadují odpočinek na lůžku a předškolní děti. Předškolní děti se po obědě věnují klidovým aktivitám, relaxaci aj. Následují činnosti a aktivity, kde se děti věnují společně s učitelkou a asistentkou pedagoga předškolní přípravě (např. rozvoj předčtenářské gramotnosti, slovní zásoby, log. myšlení, rytmizace slov, určování I. hlásky, protiklady, hry zaměřené např. na rozvoj komunikativních dovedností, na postřeh, trpělivost, rozvoj zrakové percepce a sluchového i hmatového vnímání, zručnosti, pozornosti, rozvoj grafomotoriky, matem. představivosti, úchop psacího náčiní, logopedická prevence apod.) Ve 14 hodin se děti opět sejdou v jídelně a společně svačí. Po odpolední svačině jdou děti v případě příznivého počasí na zahradu nebo zůstávají ve třídě. Rodiče si děti mohou vyzvednout do 16:00.

4.2 Kritéria přijímání dětí do MŠ

- Děti v posledním roce před zahájením školní docházky.
- Děti s trvalým bydlištěm v Lačnově, Svitavách.
- Děti, které dovršily dvou let věku.
- Děti, jejichž přijetí doporučil sociální odbor (málo podnětné rodinné prostředí, problémy v rodině).
- Sourozenci dětí, které již ZŠ a MŠ Svitavy – Lačnov navštěvují.

4.3 Charakteristika jednotlivých tříd

Třída I. - 1. patro, zde jsou děti ve věku 5 - 7 let. Nejčastěji využíváme metody vzdělávání jako kooperativní a prožitkové učení, situační učení, spontánní sociální učení, praktické činnosti, spontánní i řízené aktivity, experimenty apod. Do výchovy a vzdělávání zahrnujeme prvky programu „Začít spolu“, využíváme centra aktivit, ale i některé prvky Montessori pedagogiky aj. Ve vztahu k dětem uplatňujeme respektující přístup, jsme jim partnery a současně i průvodci ve výchově a vzdělávání. V této třídě zajišťujeme nejvíce pohybových aktivit, ale i kulturních programů jako např. besídka ke Dni matek aj.

Třída II. – přízemí, zde jsou děti ve věku 2 – 4 roky. Uplatňujeme individuálně přizpůsobený adaptační režim pro děti, které nově vstupují do mateřské školy. Preferujeme prožitkové učení, spontánní sociální učení, experimenty, spontánní a řízené aktivity, situační učení apod. Pozornost věnujeme především správným návykům při sebeobslužných dovednostech (hygiena, oblékání, stolování). Ve vztahu k dětem uplatňujeme respektující přístup, jsme jim partnery a současně i průvodci ve výchově a vzdělávání. Prostory této třídy také často využíváme ke společným setkáním s rodiči či veřejností jako např. vánoční dílny, jarní dílny, schůzky s rodiči apod.

[Sem zadejte text.]

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Pojetí předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání:

- navazuje na výchovu v rodině;
- usnadňuje svým pojetím přechod dětí z rodinné péče do kolektivu vrstevníků a systematického výchovně vzdělávacího procesu;
- je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb možností a zájmů každého dítěte;
- připravuje odpovídající podmínky pro děti se speciálními výchovně vzdělávacími potřebami;
- připravuje děti pro zdárný vstup do prvního ročníku základní školy;

5.2 Cíle předškolního vzdělávání

ŠVP podle RVP PV pracuje se čtyřmi cílovými kategoriemi: stanovuje cíle v podobě záměrů a cíle v podobě výstupů, a to nejprve v úrovni obecné a následně pak v úrovni oblastní.

Konkrétně se jedná o tyto kategorie:

- rámcové cíle – vyjadřující univerzální záměry předškolního vzdělávání
- klíčové kompetence - představují výstupy, resp. obecnější způsobilosti, dosažitelné v předškolním vzdělávání
- dílčí cíle - vyjadřují konkrétní záměry příslušející té které vzdělávací oblasti
- dílčí výstupy – dílčí poznatky, dovednosti, postoje a hodnoty, které dílčím cílům odpovídají (viz kapitola 6. Vzdělávací obsah)

5.2.1 Rámcové cíle

Rámcové cíle	Jak na to v ŠVP
Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání.	<ul style="list-style-type: none">• dostatek informačních zdrojů• propojit informace se skutečným životem• práce v motivujícím prostředí• převaha kladného hodnocení• netradiční metody a formy práce• atmosféra demokracie a přátelství
Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.	<ul style="list-style-type: none">• dodržování stanovených pravidel• utváření ohleduplného a citlivého vztahu k lidem• poznávání a ochrana přírody• pomoc v nouzi• vhodná organizace denního režimu• bezpečnost, estetičnost a čistota prostředí a péče o ně
Získání osobní samostatnosti o a schopnosti projevit se o jako samostatná osobnost působící na své okolí.	<ul style="list-style-type: none">• hygienické a stravovací návyky• prevence šikany, násilí• relaxace• respektování individuálních zvláštností a potřeb

[Sem zadejte text.]

	<ul style="list-style-type: none">• osvojování základních pracovních dovedností• integrace dětí vyžadujících zvláštní péči• rozvíjení schopnosti empatie• multikulturní výchova• ohleduplnost k slabším, handicapovaným, pomoc starým a nemocným
--	--

5.2.2 Klíčové kompetence

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje RVP PV a které tvoří jeho základní strategii. V etapě předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

Kompetence	Dosažitelná úroveň dítě ukončující předškolní vzdělávání
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none">• objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá přitom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů• získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení• má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije• klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo• učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo• dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům• odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých• pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí, všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí• přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">• řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého• problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty

	<p>(má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost</p> <ul style="list-style-type: none"> • při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických • i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích • zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti • rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit • nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
<p>Kompetence komunikativní</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní • průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku • samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
<p>Kompetence sociální a personální</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky • dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost • ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v

	<p>běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p> <ul style="list-style-type: none">• napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí, spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout• je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem• chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat• dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
Kompetence činnosti a občanské	<ul style="list-style-type: none">• odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem• chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých• zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění• chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevídomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky• má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat• spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu, je zachovávat uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu• ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit• dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské) <p>Pozn.: Úplné znění klíčových kompetencí uvádí RVP PV.</p>

[Sem zadejte text.]

5.2.3 Dílčí cíle školní vzdělávací činnosti

Pedagogické pracovnice mají vždy na zřeteli, že proces vzdělávání je pro dítě činností přirozenou, který staví na vnitřní motivaci dítěte. Dítě je sice pedagogem promyšleně vedeno, ale nepocítuje toto vedení jako vnější tlak, cítí se samostatné a svobodné.

I. oblast: Dítě a jeho tělo - oblast biologická

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neuro-svalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům.

II. oblast: Dítě a jeho psychika - oblast psychologická

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoje jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, emoční inteligence, jeho citů a vůle, stejně tak i jeho vzdělávací schopnosti a sebnahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj a jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznání a učení.

III. oblast: Dítě a ten druhý - oblast interpersonální

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti interpersonální je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

IV. oblast: Dítě a společnost - oblast sociálně kulturní

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti sociálně kulturní je uvést dítě do společnosti ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dětem osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecně uznávané, morální i etické hodnoty a podílet se na utváření společenské hodnoty.

V. oblast: Dítě a svět - oblast environmentální

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti environmentální je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění. O vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit základ pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Specifické cíle směřují k vyvážení podmínek pro optimální výchovu a vzdělávání dítěte, které by mělo v průběhu předškolního vzdělávání příležitost získat ty základní kompetence, které jsou pro jeho osobnostní rozvoj, životní spokojenost a vzdělání žádoucí.

5.2.4 Vzdělávací nabídka

I. oblast: Dítě a jeho tělo - oblast biologická

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)

[Sem zadejte text.]

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

II. oblast: Dítě a jeho psychika - oblast psychologická

Jazyk a řeč

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování

[Sem zadejte text.]

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikace
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Sebepojetí, city, vůle

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte

[Sem zadejte text.]

- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

III. oblast: Dítě a ten druhý - oblast interpersonální

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

IV. oblast: Dítě a společnost - oblast sociálně kulturní

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě

[Sem zadejte text.]

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

V. oblast: Dítě a svět - oblast environmentální

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy – požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

[Sem zadejte text.]

- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

5.2.5 Pravidla pro plánování

Jednotlivé integrované bloky umožňují dětem vnímat svět v jejich přirozených souvislostech a získávat tak reálný pohled na svět a aktivní postoj k němu. Součástí integrovaného bloku je vždy více nabídek (témat), které jsou vzájemně propojeny. Nabídku plánovaných témat je možné průběžně doplňovat, a to dle zájmu dětí a jejich potřeb, dle aktuální situace či potřeb školy. Jednotlivá témata pak pedagogové školky dále rozpracovávají do podoby konkrétní vzdělávací nabídky. Tyto vzdělávací nabídky jsou rozpracovávány postupně, týden po týdnu, a to kvůli aktuálním potřebám dětí a vzniklým situacím. Důraz je kladen na propojenost plánování s ŠVP PV, na optimální poměr spontánních a řízených aktivit.

Pro průběžné plánování má každá učitelka na každý integrovaný blok a na každé téma zpracovaný tzv. hodnocení integrovaného bloku a hodnotící list tématu – přílohy číslo 1 a 2, který obsahuje předdefinovanou strukturu pro plánování. Do ní zaznamenává své myšlenky a náměty pro činnost s dětmi, metody a formy vzdělávání. Součástí hodnotících listů jsou také možná rizika, postřehy o individuálních pokrocích dětí a poznámky a postřehy.

Tyto hodnotící listy vedou učitelky k systematičnosti, k tomu, že v plánování neopomenou některé oblasti. Učitelky tak mohou podle určitých indicií usuzovat, zda vzdělávání postupuje v souladu se záměry, zda vzdělávací obsah odpovídá svým zaměřením i úrovni náročnosti potřebám, možnostem a zkušenostem dětí ve třídě. Hodnocení integrovaných bloků a hodnotící listy témat pomáhají učitelkám zaměřit se na děti - průběžně mohou sledovat jejich projevy a pokroky, a také na své vlastní kroky - uvědomovat si možná rizika (vyhodnocují a zvažují, co se zdařilo a naopak, jak dále postupovat, čeho se vyvarovat).

[Sem zadejte text.]

5.3 Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce

Předškolní vzdělávání maximálně přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny. Dbáme, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.

Vzdělávání je důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb specifických. Každému dítěti je poskytována pomoc a podpora v míře, kterou individuálně potřebuje, a v kvalitě, která mu vyhovuje. Vzdělávací působení učitelek vychází z pedagogické analýzy - z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace a pravidelného sledování jeho rozvojových i vzdělávacích pokroků. Pedagogické aktivity probíhají v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, každé dítě je stimulováno, citlivě podněcováno k učení a pozitivně motivováno k vlastnímu vzdělávacímu úsilí způsobem a v míře jemu vyhovující. Dítě tak může dosahovat vzdělávacích a rozvojových pokroků vzhledem k jeho možnostem optimálním a samo se může se cítit úspěšné, svým okolím uznávané a přijímané.

Rozvojové předpoklady a možnosti dětí vyžadují uplatňovat v předškolním vzdělávání odpovídající metody a formy práce. Proto jsou v hojné míře využívány metody prožitkového a kooperativního učení. Hry a činnosti dětí jsou založeny na přímých zážitcích. Je podporována dětská zvědavost a potřeba objevovat a podněcována radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. Ve vzdělávání je využíváno spontánních nápadů dětí a je jim poskytován dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jejich vlastní plány. Učební aktivity proto probíhají především formou nezávazné dětské hry na základě svého zájmu a vlastní volby.

V dostatečné míře je uplatňováno situační učení. Dítě se tak učí dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápe jejich smysl.

Další specifickou formou, kterou v předškolním vzdělávání využíváme, je didakticky zacílená činnost, která je dítěti nabízena a v níž je zastoupeno spontánní a záměrné učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně.

Didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Učitelka je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, nikoli tím, kdo dítě „úkoluje“ a plnění těchto úkolů kontroluje.

Uplatňujeme integrovaný přístup. Vzdělávání probíhá na základě integrovaných bloků, které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Dítě tak nezískává jen izolované poznatky či jednoduché dovednosti, získaná zkušenost je komplexnější a stává se pro dítě snáze uchopitelnou a prakticky využitelnou. Dítě získává skutečné činnostní výstupy - kompetence.

[Sem zadejte text.]

5.4 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v MŠ vytvořeny optimální podmínky, které odpovídají individuálním potřebám dětí, u kterých je potřeba zajistit speciální pedagogická péči s využitím podpůrných opatření.

Podpůrná opatření prvního stupně si MŠ stanovuje sama na základě systematického hodnocení vzdělávacích výsledků dítěte s využitím metod a nástrojů pedagogické diagnostiky. Pokud učitelka na základě každodenního, dlouhodobého pozorování zjistí u dítěte nějaké problémy a vyvodí odborně podložené závěry, vypracuje pro jejich eliminaci a další rozvoj dítěte plán pedagogické podpory dále PLPP), podle kterého se bude dítě vzdělávat. Zákonný zástupce dítěte bude o tomto postupu informován a s obsahem PLPP bude seznamem. Tento způsob vzdělávání dítěte bude po třech měsících vyhodnocen, pokud bude zjištěno, že vzdělávání dítěte podle plánu PLPP s přiznaným prvním stupněm podpůrného opatření není úspěšné, bude zákonnému zástupci doporučeno vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení.

Vzdělávání dítěte s přiznaným podpůrným opatřením druhého až pátého stupně lze v MŠ uplatnit a realizovat pouze na základě projednání školského poradenského zařízení se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pokud bude doporučeno vzdělávání dítěte podle individuálního vzdělávacího plánu, bude vypracován ve spolupráci a na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Pověřenou zodpovědnou osobou pro zajištění komunikace se zákonnými zástupci dětí, školským poradenským zařízením a učitelkami je stanovena Mgr. Radoslava Renzová, DiS.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme s dalšími odborníky, využíváme služeb školských poradenských zařízení (speciálních pedagogických center a pedagogicko-psychologických poraden), služeb Poradny pro rodinu ve Svitavách, Střediska výchovné péče Alfa ve Svitavách, ale i pomoci školního poradenského pracoviště ZŠ Lačnov – psycholog, speciální pedagog a koordinátor inkluze.

5.5 Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

MŠ vytváří podmínky pro vzdělávání dětí nadaných obdobným způsobem jako u dětí se speciálními potřebami. U dítěte vykazující známky nadání bude stimulován rozvoj jeho potenciálu.

Zajistí realizaci všech podpůrných opatření prvního až čtvrtého stupně pedagogické podpory. Dítěti bude ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonnými zástupci zajištěna speciální pedagogická péče.

[Sem zadejte text.]

5.6 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve třídě, kde jsou zařazeny děti od 2 – 3 let, jsou dvě stabilní učitelky, které se střídají po tématech (po týdnů, maximálně po dvou týdnech). Mají pozitivní vztah k dětem této věkové kategorie. Režim dne ve třídě, kde jsou i dvouleté děti jsme upravili s ohledem na jejich potřeby. Dobu stravování máme posunutou (oběd o 30 minut dříve, než děti starší). Největší prostor věnujeme volné hře dětí. Pro pobyt venku nejčastěji používáme přilehlou zahradu a vycházky do okolí školy (cyklostezka, rybník). Pro příchod dětí ve věku od dvou do tří let nemáme stanovenou pevnou hodinu, kdy se domlouváme s rodiči individuálně tak, aby dítěti nebyl pobyt v mateřské škole uměle prodlužován. Dětem je vytvořen dostatečný prostor pro volnou hru a pohybové aktivity. V sociální oblasti navazují a budují si nové vztahy s vrstevníky, vymezují si svůj vlastní prostor a postupně přijímají určené hranice a nové role.

5.6.1 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty (oblíbená hračka, knížka, plyšák, fotografie rodičů, sourozenců, oblíbený polštářek či peřina na spaní apod.). Rodičům, je školka po celou dobu pobytu dítěte „otevřená“. Již v prázdninovém provozu je rodičům nabízena možnost s dítětem navštěvovat školku na dopolední, ale i odpolední aktivity. Učitelky i asistentka uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě přijímají pozitivně.

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).

MŠ je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Ve třídě jsou dětem nastavena srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek (vizualizace obsahu boxů obrázkem, ve kterém máme hračky a pomůcky uložené). Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinkách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciaci).

6 Vzdělávací obsah

Obsah vzdělání je ve školním vzdělávacím programu zpracován do 4 integrovaných bloků vzájemně propojených. U těchto integrovaných bloků uvádíme cíl a charakteristiku, návrhy možných témat a činností, klíčové kompetence, dílčí vzdělávací cíle, očekávané výstupy a nabídku činností vzdělávacího obsahu. Integrované bloky poskytují dětem dostatek zajímavých a různorodých vzdělávacích příležitostí a podnětů. Učitelky ke každému tématu vypracovávají podrobný TVP včetně jeho evaluace.

Vzdělávací obsah je flexibilní, zůstává otevřený s dostatečným prostorem pro nápady, tvořivost a kreativitu dětí i učitelek. S integrovanými bloky a jejich tématy se děti setkávají v obou třídách. Obsahy integrovaných bloků jsou sestaveny tak, aby odpovídaly věku, úrovni rozvoje a zkušenostem dětí, vychází z jejich potřeb a skutečností jim blízkých. Poznatky o rozvoji a učení dítěte se zapisují do záznamů o dětech, jeho součástí je i portfolio dítěte.

6.1 Integrovaný blok č. 1 – Podzim vchází do dveří

6.1.1 Cíl a charakteristika

- vzájemné poznávání a seznamování se s kamarády a ostatními zaměstnanci školy, vytváření a osvojování pravidel, rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností, seznamování se s prostředím školy, vytváření základních hygienických návyků, ovoce a zelenina, jejich sklizeň, využití a význam; sklizeň, využití a význam podzimních plodů, stromy a listy, vycházky do přírody, pozorování přírody, hlavní znaky podzimu – vývoj, pohyb, proměny, získání základních poznatků o přírodě, vytvoření dobrého vztahu k přírodě, vnímat pestrost a význam světa přírody, poznávat skutečné děje při sklizení plodů, rozvíjení zručnosti a fantazie při tvoření z přírodních materiálů, příprava pokrmů a nápojů z darů podzimu, zdokonalování jemné motoriky; rozvoj komunikativních dovedností, vytváření zdravých životních návyků, pochopení toho, že lidé se různí, tolerance k odlišnostem a jedinečnostem druhých, poznávání cizího jazyka, ochota pomáhat druhým, jestliže pomoc potřebují, vycházky do lesa před zimou, seznámení se zvířaty z lesa, citlivost k živé i neživé přírodě, pocit zodpovědnosti za své chování ve vztahu k přírodě; povídání o tom, čeho se bojíme, jak nakládat se strachem a co proti němu můžeme dělat; seznámení dětí s tím, jak se mají chovat, pokud je osloví cizí člověk (rizik – lákadla); seznámení dětí se svátkem probíhajícím v zahraničí (Halloween) – dlabání dýní, strašidlácké tvoření;

6.1.2 Možná témata k integrovanému bloku

- Já a moji kamarádi ve školce;
- Školková pravidla;
- Co se děje na poli a v lese;
- Ovocné a zeleninové mlsání;
- Znaky podzimu;
- Strašidlácký týden;

[Sem zadejte text.]

- Les, zvířátka se chystají na zimu;
- Barvy kolem nás;
- Barevná zeměkoule;

6.1.3 Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje;
- učí se spontánně, ale i vědomě; soustředí se na činnosti a záměrně si zapamatuje;
- pozoruje, objevuje, zkoumá, všímá si souvislosti;
- má elementární poznatky o světě přírody, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitosti a proměnách;
- aktivně si všímá, co se kolem něho děje; raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo;
- chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí;
- dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům;

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí;
- řeší problémy, na které stačí; známé situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování);
- hledá různé možnosti a varianty, využívá při tom dosavadních zkušeností a představivosti;
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů;
- vnímá elementární matematické souvislosti;
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích;

Komunikativní kompetence

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím;
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku;
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.);
- domlouvá se gesty i slovy, rozumí jejich významu a funkci;

Sociální a personální kompetence

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje;
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí;
- dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim;
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem;

[Sem zadejte text.]

Činností a občanské kompetence

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem;
- chápe, že se může o tom, co udělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá;
- chová se zodpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí;
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých;
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu;
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije; uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit;

6.1.4 Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností;
- vytváření zdravých životních návyků a postojů, jako základu zdravého životního stylu;
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a bezpečí;
- rozvoj a využívání všech smyslů;

Dítě a jeho psychika – jazyk a řeč

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické);
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních a neverbálních) a kultivovaného projevu;
- rozvoj řečových a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání porozumění);

Dítě a psychika - poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj tvořivosti (řešení problémů a tvořivého sebevyjádření);
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování);
- rozvoj paměti a pozornosti, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie, myšlenkové operace;
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abecedy, čísla, znaky);
- podpora a rozvoj zájmu o učení;
- přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému);

Dítě a jeho psychika - sebepojetí, city a vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (osobní spokojenosti);
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat;

Dítě a ten druhý

- rozvoj kooperativních dovedností;
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému;

[Sem zadejte text.]

- posilování prosociálního chování k ostatním lidem (v MŠ);
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (i opatrnost při setkání s cizími lidmi);
- vytváření prosociálních prostoje (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.);

Dítě a společnost

- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností;
- seznamování se světem lidí, kultury a umění;
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí;

Dítě a svět

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí;
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit;
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách;
- rozvoj schopností přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám;
- poznávání jiných kultur;
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti s živou a neživou přírodou;

6.1.5. Očekávané výstupy

- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování;
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě o ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.);
- zvládnout sebeobsluhu (přijímat stravu a tekutinu, starat se o osobní hygienu, oblékat se a svlékat);
- domluvit se slovy i gesty;
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno;
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se);
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku);
- poznat napsané své jméno;
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného;
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho;

[Sem zadejte text.]

- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství; dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování v mš;
- řešit problémy, úkoly a situace;
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení;
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant;
- vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární poznatky o existenci různých národů a kultur, různých zemích);
- mít povědomí o významu zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy;
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, chápat číselnou řadu 1 - 5, poznat více, stejně, méně);
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí;
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi);
- mít povědomí o širším přírodním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte;
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost;
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, s výtvarným materiálem);
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje se a proměňuje, a že s těmito změnami je třeba v životě počítat);
- vyjadřovat samostatně své myšlenky, nápady a pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách;
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim;
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi;
- spolupracovat s ostatními;
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech;
- poznat některá písmena a číslice, popřípadě slova;
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat, rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, zábavy, účast dětí na kulturních akcích);
- chápat, že všichni lidé (děti), mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí, či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené;
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.);
- začlenit se do třídy a zařadit mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti;

6.1.6 Nabídka činností

- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy;
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého;
- hry a činnosti, které vedou dítě k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.;
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě;
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi);
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním;
- hry na téma přátelství
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu;
- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné;
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.);
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě;
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jejich běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody;
- samostatný slovní projev na určité téma;
- sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů;
- zpěv, recitace;
- smyslové a psychomotorické hry;
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy;
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností;
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii;
- řešení praktických problémů, hledání různých možností a variant;
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování;
- námětové hry a činnosti;
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků;
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí;
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků;
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, značky, symboly, obrazce..);

[Sem zadejte text.]

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období);
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystému (les, louka, rybník apod.);
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami);
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.);
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení);
- komentování zážitků a aktivit;
- společné diskuse, rozhovory (vyprávění zážitků, příběhů, podle vlastní fantazie apod.);
- aktivity podporující sblížení dětí;
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách;
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen;
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí;

6.2 Integrovaný blok č. 2 – Hurá, zima už je tu

6.2.1 Cíl a charakteristika

- společné radostné prožívání tradic a svátků, rozvoj vzájemných vztahů mezi MŠ a rodinou, vytváření pohodového prostředí, uvědomění si sounáležitosti se skupinou, schopnost spolupráce, rozvoj estetických dovedností, podpora sebedůvěry; společné prožívání radosti při zimním sportování, ovládnutí pohybového aparátu a pohybové aktivity, prožitkové učení, rozvoj tvořivého stavění a manipulačních činností s důrazem na tvořivost a spolupráci (sněžuláci, sněhové domy, silnice apod.), rozvoj fantazie (malování na sněhu, zimní oblečení), rozvoj pracovní dovednosti a jazykových schopností, procvičení postřehu a pohotovosti, smyslové orientace, spoluvytváření prostředí pohody, pozorování zimního počasí, sněhových vloček, svátek Tří králů; navozování radostného pohybu při sportovních hrách, rozvíjení pohybových schopností v oblasti hrubé motoriky, zvládnutí pohybové dovednosti na sněhu, udržení rovnováhy na ledové ploše, procvičení zrakového vnímání, rozlišování některých detailů, trpělivost a vytrvalost u činnosti (skládání rozstřížených obrázků – zimní sporty), seznámení s lidovými tradicemi (Advent, Tři králové...); prožívání radosti z příjemných zážitků, vnímání všemi smysly (masopustní průvod), rozvoj fantazie a tvořivosti (masky); osvojování poznatků o lidském těle, pojmenování částí lidského těla, ochrana zdraví, získání návyků zdravého životního stylu; seznamování dětí se životem ptáčků v zimě (přezimování ve volné přírodě, jak můžeme my pomoci – výroba krmítek, ptačích budek, sypaní ptačího zobu apod.), názvy některých ptáků, kteří u nás přezimují;

[Sem zadejte text.]

6.2.2 Možná témata k integrovanému bloku

- Mikulášský týden;
- Adventní čas;
- Tři králové;
- Sníh a mráz;
- Zimní sporty (oblečení);
- Moje tělo (dny zdraví);
- Ptáčci v zimě;
- Masopust;

6.2.3 Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- orientuje se v řádu a dění v prostředí ve kterém žije;
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a dalším učení (pokusy);
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí;
- dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům;

Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací;
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého (zkouší různé věci – dramatizace pohádek, cvičení v tělocvičně, sebeobslužné dovednosti, zacházení s běžnými předměty denní potřeby)

Komunikativní kompetence

- hovoří ve vhodně zformulovaných větách, samostatně vyjadřuje svoje myšlenky a sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog;
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými;
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní; - ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že možno se jimi učit – má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku;

Sociální a personální kompetence

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky;
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej;
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost;
- v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy;
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí;

[Sem zadejte text.]

Činnostní a občanské kompetence

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem něj děje; je otevřený aktuálnímu dění;
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat;
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých;
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat (výběr center dle zájmu dětí);
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit své cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem;
- chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské);
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje; činnost a podnikavost jsou přínosem, a že naopak lhostejnost a nízká aktivity mají svoje nepříznivé důsledky;
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat;

6.2.4 Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě;
- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností;
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti;

Dítě a jeho psychika – jazyk a řeč

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu;
- osvojení si některých poznatků a zkušeností, které předcházejí čtení a psaní;

Dítě a jeho psychika - poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vytváření základů pro práci s informacemi;
- rozvoj, zpřesňování smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, rozvoj a kultivace představivosti;
- vytváření pozitivních vztahů k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení;

Dítě a jeho psychika – sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebevědomí, osobní spokojenosti);

Dítě a ten druhý

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými;
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem;

[Sem zadejte text.]

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních a neverbálních;
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.);

Dítě společnost

- vytvoření základů aktivních postojů k životu, rozvoj dovedností umožňující tyto postoje vyjadřovat a projevovat;
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách;
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané;
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte;
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí;
- seznamování se světem lidí, kultury a umění;
- osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije;

Dítě a svět

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách;
- seznamování s místem a prostředím ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu;
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit;

6.2.5. Očekávané výstupy

- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu);
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat;
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských formách tak, jak je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v MŠ i na veřejnosti);
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí;
- postupovat a učit se podle postupů a instrukcí;
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé;
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.);
- uplatňovat své individuální své potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou;
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném prostředí (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí);
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách);

[Sem zadejte text.]

- rozlišovat některé obrazné symboly (K+M+B) a porozumět jejich významu a jejich komunikativní funkci;
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (poprosit, poděkovat, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, zdravit známé děti i dospělé, vzít si slovo, až když druhý domluví);
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném prostředí (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí);
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si.
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně-hygienické a zdravotně preventivní návyky (osobní hygiena, stolování, oblékání, zavazování tkaničky, zipu, knoflíků);
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce);
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem;
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu;
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství;
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu;
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály;
- rozhodovat o svých činnostech;
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je;
- zachovávat správné držení těla;
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem;
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem – telefonní čísla 150, 155, 158, 112);
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti, nacházet společné znaky, podobu, rozdíl, vzájemné souvislosti mezi nimi – ptáci stěhovaví, popis těla ptáka, vyhledávání v encyklopediích, uvědomění si velikosti a jiných rozdílů mezi ptáky)
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (chránit přírodu v okolí, živé tvory, vyrábět krmení pro ptáčky apod.)
- všimát si změn a dění v nejbližším okolí;
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (chránit přírodu v okolí, starat se o živé tvory – krmení ptáčků, krmítka apod.)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, tvořit z papíru apod.)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říct si, co bylo zajímavé – Rarášek, karneval, rozbor četby, pohádek apod.);

6.2.6 Nabídka činností

- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo;
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv;
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.);
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí;
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (slavnosti v rámci zvyků a tradic);
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové);
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symboliku (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.),
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování;
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének);
- setkávání se s literárními, dramatickými, výtvarnými a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě;
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým;
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává;
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů;
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen;
- prohlížení a „čtení“ knížek;
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.);
- tvůrčí činnosti výtvarné, dramatické, hudebně-pohybové apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte;
- smyslové hry, nejruznější činnosti zaměřené na rozvoj cvičení postřehu a vnímání, koncentrace pozornosti, zrakové a sluchové paměti apod.
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem;
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.;
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě);
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti;
- zdravotně zaměřené činnosti (protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení);
- společenské hry, společné aktivity nejruznějšího zaměření;
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími);

[Sem zadejte text.]

- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení;
- spontánní hra;
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí;
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí;
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí;
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty;
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí;
- práce s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií (IT);
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí;

6.3 Integrovaný blok č. 3 – Tráva roste, zelená se

6.3.1 Cíl a charakteristika

- vnímání a objevování rozmanitosti přírody, objevování znaků probouzející se přírody, seznamování s některými jarními květinami, objevování podmínek pro růst rostlin (setí velikonočního osení apod.), protahování jednotlivé svalové oblasti (květina roste), procvičování pohotovosti, objevování počtu pomocí zrakového vnímání, chápání základní číselné řady, seznámení s lidovými říkadly a zvyky (Velikonoce); seznámení dětí s různými domácími zvířátky a jejich mláďátky, zachycení charakteru zvířat pohybem (pantomimické hry), pochopení užitku domácích zvířat, rozeznat nebezpečí zvířete, které neznáme a které nám nepatří, pozorování domácích zvířátek při vycházkách, rozvoj jemné a hrubé motoriky, seznámení dětí se základními pravidly chování v dopravním provozu při jízdě na kole, znát základy bezpečné jízdy a ochrany zdraví před úrazem, druhy dopravních prostředků apod., zdokonalení pohybových dovedností; seznámení dětí s různými profesemi, které je obklopují a jsou jim známé (učitel/ka, asistentka, uklízečka, kuchařka, řidič, policista, prodavač, lékař, popelář, malíř, opravář, farmář...) a s předměty pro dané povolání nezbytné; posilování vztahu pro práci s knihou (návštěvy knihovny, děti si do školky přinesou nejoblíbenější knihu), co tvoří knihu, jak o ni pečovat, popis mé nejoblíbenější knihy a prohlížení knih (knihovna ve Svitavách, knihovna ve školce + knihy dětí z domova); seznámení dětí s existencí vesmíru (jsme jeho součástí), planety ve sluneční soustavě, planeta Země – barvy na ni apod., hvězdy;

6.3.2 Možná témata k integrovanému bloku

- Povolání;
- Kniha je můj kamarád;
- Jaro je tu;
- Hody, hody, doprovody;
- Dopravní školička;

[Sem zadejte text.]

- Co se děje v trávě;
- Vesmír;

6.3.3 Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- klade otázky a hledá na odpovědi, poznává, že se může mnohému naučit;
- odhaduje své síly, učí se hodnotiti svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých;
- učí se spontánně, ale i vědomě, záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo;;
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů;
- má elementární poznatky o světě techniky, který dítě obklopuje;

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem;
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem;
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také snahu
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit;

Komunikativní kompetence

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou;
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a funkci
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knihy, encyklopedie, časopisy, PC, psací stroj, laminovací stroj, tiskárna atp.);
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.);

Sociální a personální kompetence

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí;

Činnostní a občanské kompetence

- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce druhých;
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky;
- chápe, že lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky;
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něj podílí a že je může ovlivnit;

[Sem zadejte text.]

6.3.4 Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí;

Dítě a jeho psychika – poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení;
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla, symboly);
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření);

Dítě a psychika – sebepojetí, city a vůle

- získání relativní citové samostatnosti;
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit;
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání;
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu sama k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti);

Dítě a ten druhý

- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit;

Dítě a společnost

- seznamování se se světem lidí;
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané;
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách;

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách;
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám;

6.3.5. Očekávané výstupy

- pochopit, že každý má ve společnosti (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat;
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení;
- zaměřovat se na to, co je s poznávacího hlediska důležité (nacházet společné znaky a charakteristické předměty pro dané povolání);
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit;
- poznávat jednoduché obrazně znakové systémy, písmena, značky, symboly a obrazce;
- mít povědomí o širším technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte (návštěva knihovny, ukázka písma, strojů – PC, psací stroj, klávesnice apod.);

[Sem zadejte text.]

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (házet a chytat míč, pohybovat se ve skupině dětí, zvládat překážky;
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou;
- ovládat dechové svalstvo;
- vnímat, co si druhý přeje, či potřebuje; vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně, mít ohled na druhého, nabídnout mu pomoc);
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství;
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým;
- společné povídání, sdílení, aktivní naslouchání druhému;
- aktivity podporující sblížení dětí;
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je;
- uvědomovat si své možnosti a limity (své silné a slabé stránky);
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného;
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.);
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním;
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair;;
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.);
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí;
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem;
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky;
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje, a že s těmito změnami je třeba v životě počítat); přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ;
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý (mít elementární povědomí o planetě Zemi, vesmíru);
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit;

6.3.6 Nabídka činností

- motivovaná manipulace s předměty;
- konkrétní operace s materiálem (třídění, uspořádávání, přiřazování, odhad, porovnávání apod.);
- námětové hry a činnosti;
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině;
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí;
- hry na téma rodiny, přátelství apod.;
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích);
- různorodé společenské hry a skupinové aktivity, umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích;;

[Sem zadejte text.]

- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti;
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií;
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte;
- lokomoční pohybové činnosti, nelokomoční pohybové činnosti a jiné činnosti;
- smyslové a psychomotorické hry;
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti;
- činnosti, zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu;
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné;
- cvičení v projevování citů, v sebekontrolě a sebeovládání;
- estetické a tvůrčí aktivity;
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte;
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě;
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy;
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování;
- přípravy a realizace společných zábav a slavností, slavností v rámci zvyků a tradic;
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání;
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sama sebe a k odlišení od ostatních;
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností;
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává;
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období);
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody;
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit, využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím;
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů;
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.;

6.4 Integrovaný blok č. 4 – Sluníčko, sluníčko, popojdi maličko

6.4.1 Cíl a charakteristika

- posilování citového vztahu k mamince, pomáhání rodičům a sourozencům, přichystání besídky mamince k svátku, poznávání radosti z prožitého a dokončeného, kultivace přednesu, pohybové dovednosti spojené s hudbou a zpěvem, tanečky maminkám k svátku; navozování citového vztahu k mladším dětem, dělat svému okolí radost – doma i v mateřské škole; podněcování dětské fantazie a tvořivosti, prohlubování hezkých vztahů mezi dětmi, rozvíjení řečových a jazykových dovedností, probouzet radost z prožití pohádkového textu, hodnocení, jak jednají postavy v pohádce, co se nám na nich líbí, a co ne; seznámení dětí s dobou dávno minulou, kdy naši planetu obývali dinosauři; posilování ochrany životního prostředí – důležitost třídění odpadu

[Sem zadejte text.]

(důvody, proč je důležité třídít odpad, praktické ukázky třídění odpadu ve školce i v jeho okolí – barvy kontejnerů);

6.4.2 Možná témata k integrovanému bloku

- Moje rodina;
- Moje maminka má svátek;
- Z pohádky do pohádky;
- Jak to bylo s dinosaury;
- Třídíš, třídím, třídíme;
- Loučíme se se školkou;

6.4.3 Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí;
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí;

Kompetence k řešení problémů

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit;

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi;
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.);

Sociální a personální kompetence

- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout;
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti;
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou;
- dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování;

Činnostní a občanské kompetence

- má základní dětskou představu o tom, co je s v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat;
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije;
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá;
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat;
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení;

[Sem zadejte text.]

6.4.4 Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí;

Dítě a jeho psychika – jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, receptivních i produktivních;

Dítě a jeho psychika – poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích;
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.);
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení;

Dítě a psychika – sebepojetí, city a vůle

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit;
- získání relativní citové samostatnosti;
- rozvoj schopnosti sebeovládání;
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat;

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ apod.);
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými;
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.);

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí;
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané;
- rozvoj společenského i estetického vkusu (besídka ke Dni matek, výzdoba třídy, školky, výroba opony, dárečky pro maminky apod.);
- rozvoj schopnosti, projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí;
- vytváření základů aktivních postojů ke světu, k životu a postoje vyjadřovat a projevovat;

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu;
- osvojení si poznatků a dovedností k vykonávání jednoduchých činností při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí;

[Sem zadejte text.]

6.4.5. Očekávané výstupy

- odmítnout komunikaci, která mu je nepříjemná;
- uvědomovat si svá práva, ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je;
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma v MŠ či blízkém okolí);
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit;
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti;
- zachycovat skutečnosti se svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik;
- chápat základní, číselné a matematické pojmy, elementární matem; souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, třídit, orientovat se v základním počtu do 5);
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči;
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku;
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě) svou roli, podle které je třeba se chovat;
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně-pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti, vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus);
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrné (rodinném) a cizím prostředí;
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci;
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.;
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný;
- spolupracovat s ostatními;
- vnímat, co si druhý přeje, či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti);
- respektovat potřeby jiného dítěte;
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase;
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory;
- uvědomovat si svou samostatnost;
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim svoje chování;
- rozhodovat o svých činnostech;
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je;
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování v MŠ, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.;
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.;
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se v MŠ opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně na veřejnosti;

[Sem zadejte text.]

- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování;
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.;
- řešit problémy, úkoly a situace;

6.4.6 Nabídka činností

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým;
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření;
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách;
- aktivity podporující sblížení dětí;
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi;
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých;
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením;
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé;
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat;
- konkrétní operace s materiálem;
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování;
- tvůrčí činnosti slovesné, hudební, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu;
- různorodé společenské hry a skupinové aktivity, umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích;
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností, jejich charakteristických znaků a funkcí;
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objevů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování;
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky;
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv;
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo;
- prohlížení a „čtení“ knih;
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů;
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce;
- poznávání jiných kultur;
- vytváření elementárního povědomí o širším kulturním prostředí;
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých;
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé;
- spontánní hra;
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sama sebe a k odlišení od ostatních;
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy;
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého;
- hry zaměřené na k poznávání různých společenských rolí a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává;
- přípravy a realizace společných zábav a slavností, slavností v rámci zvyků a tradic;

[Sem zadejte text.]

- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu;
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant;
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii;
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině;
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání;
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.);
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností;
- cvičení organizačních dovedností;
- estetické a tvůrčí aktivity;
- hry na téma rodina, přátelství apod.;
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení;
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte;
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad;
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.;
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuze nad problémem, vyprávění, poslech, objevování);

[Sem zadejte text.]

7 Evaluační systém

7.1 Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni třídy. Provádí je učitelky. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, nakolik jsou naplňovány naše vzdělávací cíle. Sledujeme a zaznamenáváme individuální rozvoj dětí, jejich individuální pokroky v učení. Vyhodnocujeme vývoj dětí.

7.1.1 Předměty hodnocení školy

Podmínky ke vzdělávání:

- personální podmínky vzdělávání
- odborná kvalifikace pedagogických pracovníků

Materiálně-technické podmínky vzdělávání:

- zahrada
- sportovní zařízení, hřiště
- vybavení nábytkem
- vybavení učebními pomůckami a učebními texty, sportovním náradím, hračkami
- vybavení školy audiovizuální a výpočetní technikou

Finanční podmínky vzdělávání:

- přímé neinvestiční výdaje školy (prostředky ze státního rozpočtu přidělované krajským úřadem)
- příspěvek od zřizovatele
- další zdroje (dary fyzických a právnických osob)

Průběh vzdělávání:

- vzdělávací program (školní vzdělávací program)
- plán školy
- vedení pedagogické dokumentace s cílem zachytit průběh a výsledky vzdělávání

Organizace výchovně vzdělávacího procesu (vůči dětem):

- informační systém
- spolupráce s PPP a SPC
- klima školy

Plánování a příprava výuky:

- soulad výuky s cíli RVP PV
- respektování individuálních potřeb dětí

Výchovně vzdělávací formy a metody:

- řízení výchovně vzdělávací činnosti
- plnění stanovených cílů
- podpora osobnostního a sociálního rozvoje dětí (sebedůvěra, sebeúcta, vzájemné respektování, tolerance)
- uplatnění individuálních možností a potřeb
- využívání metod aktivního poznávání, objevování a práce s chybou
- respektování individuálního tempa, možnost relaxace
- nabídka činností

[Sem zadejte text.]

- poměr mezi spontánními a řízenými činnostmi

Životospráva:

- strava
- pitný režim
- denní režim
- odpočinek

Spolupráce školy s rodiči:

- informativní schůzky a konzultace pro rodiče
- besídky
- sportovní a kulturní akce
- možná účast na školních výletech
- vánoční a jarní dílny pro rodiče
- využívání e-mailové komunikace s učitelkami
- otevřenost školky všem rodičům (nejen při adaptaci dítěte na mateřskou školu)
- návštěvy mateřské školy u podnikajících rodičů (chovatelé různých zvířat, farma, kovářství apod.)

Výsledky vzdělávání:

- úroveň představitivosti a fantazie
- chování dětí
- pohybový rozvoj
- úroveň řečových a jazykových dovedností
- vystoupení, koncerty, výstavy

7.1.2 Prostředky hodnocení

- RVP PV, ŠVP, TVP, TK
- kontrolní činnost vedení školy
- výroční zpráva
- hospitace
- IVP
- slovní hodnocení
- diagnostiky tříd
- hodnotící list tématu – příloha číslo 1
- hodnocení integrovaného bloku – příloha číslo 2
- hodnotící tabulky (diagnostika dětí)
- pedagogické porady
- jednání s rodiči
- dotazníky
- pozorování
- inventura
- prověrky BOZP
- revize a kontroly

[Sem zadejte text.]

7.1.3 Časový plán hodnocení

Co vyhodnocujeme:	Prostředky hodnocení:	Kdy (měsíce):	Hodnotitelé:
Činnosti v průběhu dne	TK, poznámky o dětech	denně	učitelky
Životospráva a psychosociální podmínky	TK, poznámky o dětech	denně	učitelky
Hodnocení témat	hodnotící list tématu	po skončení	učitelky
Hodnocení IB	hodnotící list IB	4x ročně	učitelky
Diagnostika třídy	počáteční, průběžná a výstupní diagnostika tříd	3x ročně (10, 1, 6)	učitelky
Přehled o individuálním rozvoji a učení dítěte	hodnotící tabulky	3x ročně (10, 1, 6)	učitelky
Individuální rozvoj dítěte	slovní hodnocení, IVP	1x za pololetí (1, 6)	učitelky
Práce dětí	analýza portfolia dítěte	2x ročně (1, 6)	učitelky
Pedagogická práce, vlastní rozvoj	dotazník	1x ročně	učitelky
Spolupráce s rodiči	individuální schůzky s rodiči	dle potřeby	učitelky, rodiče
Práce pedagogů	hospitace, rozhovory, pedagogické porady	průběžně	ředitelka
Organizační, materiální, personální podmínky, ŠVP	výroční zpráva, revize, inventura, prověrky BOZP	1x ročně	ředitelka
Spolupráce s rodiči	dotazník individuální schůzky s rodiči	1x ročně dle potřeby	ředitelka ředitelka, rodiče
Hodnocení ŠVP, TVP	TVP, TK	průběžně	učitelky, ředitelka

[Sem zadejte text.]

Příloha číslo 1

Hodnoticí list tématu

Třída:	Datum hodnocení:
Téma: Vypracoval/a:	

Byly stanoveny cíle přiměřené věku a schopnostem dětí?	
Byly zařazeny všechny plánované činnosti?	
Bylo připraveno dostatek činností vedoucích ke splnění cílů?	
Bylo využito dostatek pomůcek ke splnění činností?	
Byla zvolena vhodná motivace?	
Zaujaly činnosti děti? (všechny, někoho, nikoho)	
Co děti nejvíce zaujalo?	
Ve které další činnosti děti využily získané poznatky?	
Co se nepovedlo?	
Poznámky a podněty ke zkvalitnění práce:	

[Sem zadejte text.]

Příloha číslo 2

Hodnocení integrovaného bloku č. :	
Název:	
Datum plnění:	
Cíl a charakteristika:	
Příklady činností dětí	Konkrétní návrhy
✓ cvičení na nářadí	
✓ pohyb s hudbou, zpěv, rytmizace	
✓ cvičení s náčiním	
✓ pohybové hry	
✓ námětové hry	
✓ artikulační, dechová a relaxační cvičení	

[Sem zadejte text.]

✓ každodenní pobyt v přírodě	
✓ tématické vycházky	
✓ psychomotorické hry	
✓ dramatická cvičení, vedení dialogu prostřednictvím loutek, zástupných předmětů...	
✓ výtvarné činnosti	
✓ pracovní činnosti	
✓ konstruktivní činnosti	
✓ komunitní kruh	
✓ práce s literárním textem	
✓ jazykové hry na rozšíření slovní zásoby, vymýšlení pohádek	
✓ řazení obrázků podle děje	

[Sem zadejte text.]

✓ naslouchání příběhům a pohádkám	
✓ hry s básněmi, říkadly, písněmi	
✓ hudební činnosti (např. hudebně pohybová improvizace, taneční hry)	
✓ vyjadřování pocitů slovem, hrou, pohybem, zpěvem, kresbou, malbou...	
✓ rozlišování emočních stavů dle tělesných projevů	
✓ využívání encyklopedií aj. (změny počasí, krajiny)	
✓ pomoc dětem mladším	
✓ společné zvažování problému	
✓ uspořádání výstavek výtvarných projevů dětí	
✓ pokusy a experimenty	
✓ výlety, exkurze, kultura	

[Sem zadejte text.]

Rizika:

Evaluace:

Poznámky:

VI. DESATERO PRO RODIČE DĚTÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

Vstup do první třídy základní školy představuje pro dítě velkou životní změnu. Mění se role dítěte, prostředí, dospělí i vrstevníci, denní program, náplň činnosti, nároky i požadavky. Aby dítě mohlo zvládnout tuto náročnou situaci bez vážnějších problémů, mělo by být nejen dostatečně vývojové a sociálně zralé, ale také dobře připravené.

Materiál nabízí rodičům dětí předškolního věku základní informace toho, co by mělo jejich dítě zvládnout před vstupem do základní školy. Jsou zde zachyceny jak výchovné, tak vzdělávací předpoklady. Je třeba mít ale na zřeteli, že zrání dítěte je nerovnoměrné, že každé dítě nemusí všech parametrů dosáhnout, ale může se k nim přiblížit.

Přehled základních dovedností propojuje a sjednocuje cíle rodiny a školy. Proto je velmi důležitá spolupráce rodiny a školy, která se podílí na vzdělávání dítěte.

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírá a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

[Sem zadejte text.]

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázků z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

[Sem zadejte text.]

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)
- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky,

[Sem zadejte text.]

pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)

- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadel
- zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou

[Sem zadejte text.]

situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)

- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí